

Átfogó értékelés a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról

I. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira:

Településünkön a születések száma az előző négy évben az alábbiakban alakult:

2011	2012	2013	2014
4	6	4	4

KSH adatok - állandó lakosságszám alapján

A 0-18 éves korosztály a következőképpen oszlik meg:

0-18 éves korosztály	2011	2012	2013	2014
0-3 éves korig:	12	22	20	19
4-6 éves korig:	5	5	7	9
7-14 éves korig	47	39	35	27
15-18 éves korig	23	28	29	35

KSH adatok - állandó lakosságszám alapján

II. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A támogatás feltételeit a *gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról* szóló 1997. évi XXXI. tv. (továbbiakban: Gyvt), továbbá a *gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról* szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (továbbiakban: Gyer) szabályozza. A Gyvt. 18. § (1) bekezdésének a) pontja értelmében a hatáskört a gyámhatóság gyakorolja.

A feltételek fennállása esetén a gyámhatóság 1 év időtartamra megállapítja a gyermek, vagy nappali oktatás munkarendje szerint középfokú, illetve felsőfokú tanulmányokat folytató fiatal felnőtt (*maximum 25 éves korig*) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre (továbbiakban: *kedvezmény*) való jogosultságát.

Abban az esetben állapítható meg a gyermek, vagy fiatal felnőtt kedvezményre való jogosultsága, amennyiben:

- a) a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg – *2014. évi szabályozás szerint* -:
  - aa) családban nevelkedő gyermek esetén az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át (*2014. évben 37.050,- Ft*)
  - ab) illetve az alábbi esetekben az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-át (*2014. évben 39.900,- Ft*)
    - ha a gyermeket egyedülálló szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
    - ha a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
    - ha a nagykorúvá vált gyermek nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be
- b) az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg, a Gyvt-ben meghatározott értékhatárt.

A kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt-ben, másrészt egyéb jogszabályokban meghatározott kedvezmények igénybevételére. Ezek közül a legjelentősebb az évi két alkalommal, augusztus és november hónapban folyósított pénzbeli támogatás, a gyermekétkeztetés normatív kedvezménye és a tankönyvtámogatás.

A pénzbeli támogatás összege alkalmanként és gyermekenként 2011-2014. évben egyaránt 5.800,- Ft volt, fedezetét 100 %-ban a központi költségvetés biztosította. Jogszabályi változás, hogy 2012. októberétől a pénzbeli támogatást felváltotta a természetbeni támogatás, melyet Erzsébet utalvány formájában kaptak a támogatásra jogosult személyek.

Az alábbi táblázatban 2011. és 2014. évek vonatkozásában mutatjuk be a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult családok és gyermekek számát, az évente kifizetésre kerülő pénzbeli/természetbeni támogatás összegét:

év	családok száma (tárgy év december 31-i adat - fő)	jogosultak száma (tárgy év december 31-i adat - fő)	ebből nagykorú tanulók száma	pénzbeli ellátás/természetbeni támogatás összege/év (Ft)
2011	19	36	6	388.600
2012	20	33	4	382.800
2013	10	22	1	261.000
2014	11	20	1	192.000

A csökkenés oka elsősorban az, hogy a nagykorú tanulók számára a jogosultsági feltételek szigorodtak.

A 2014. december 31. napján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek 50 %-a olyan családban él, melyben az egy főre eső jövedelem eléri az öregségi nyugdíj legkisebb összegét, továbbá a gyermekek 50 %-a él olyan családban ahol az egy főre eső jövedelem meghaladja az öregségi nyugdíj legkisebb összegét (28.500 Ft).

A 2014. december 31. napján rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek közül 8 fő hátrányos helyzetű, míg 3 fő halmozottan hátrányos helyzetű. 2013. szeptember 1. napjával változtak meg a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet jogosultsági feltételei, ezért az előző évek adataival nem lehet összevetni a 2014. év adatait. Azonban annyit leszögezhetünk, hogy a törvényi változás következtében a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma csökkent.

A tavalyi és az előző évek folyamán nem volt elutasított rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylés.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény 2011-2014. évi ügyiratforgalma:

	2011	2012	2013	2014
Főszámon iktatott ügyirat	19	20	10	10
alszámon iktatott ügyirat	36	33	22	20

Az elmúlt év folyamán jogorvoslati eljárás nem történt.

A Békés Megyei Kormányhivatal jogszerűségi ellenőrzést folytatott le, az ellenőrzés során felügyeleti intézkedést nem foganatosított, felhívta a jegyzői gyámhatóság figyelmét a hatályos jogszabályok maradéktalan betartására.

Önkormányzati segély – gyermek jogán

2014. január 1. napján átalakult az átmeneti segélyezés rendszere, a gyermekek részére nyújtható rendkívüli gyermekvédelmi támogatási forma megszűnt, beolvadt az önkormányzati segélyezési rendszerbe. Önkormányzatunk a gyermekek részére adható támogatási formákat nem szüntette meg, azokat változatlan formában biztosítja az arra rászoruló gyermekek illetve családjaik részére.

Célja: Rendkívüli élethelyzetből adódó többletkiadás enyhítése.

A jogosultság feltétele jövedelemfüggő, s vizsgálni kell a családban együtt élők vagyoni helyzetét is.

Helyi rendeletünk értelmében elismert többletkiadások:

- *tanévkezdési kiadások (tankönyv, tanszer),*
- *felsőfokú oktatási intézményben tanulók tandíjának, egyéb ellátási díjának megfizetése,*
- *átmeneti vagy tartós nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartás elősegítése,*
- *családban nevelkedő gyermek 5 napot meghaladó, kórházi gyógykezelése,*
- *magas gyógyszerköltség enyhítésére.*

Helyi rendeletünk értelmében nem részesíthető a gyermektámogatásban, még a jövedelmi viszonyok megfelelése esetén sem akkor, ha a kérelmezőnek, vagy a vele közös háztartásban élőknek Gyvt. 19. § (7) bekezdésében meghatározott vagyona van.

Az alábbi táblázatban 2011-2014. évekre vonatkozóan mutatjuk be a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesülők adatait, valamint az önkormányzati segély gyermek jogán futó támogatásokat:

év	támogatásban részesült gyermekek létszáma (fő)	támogatás/év (Ft)
2011	0	0
2012	0	0
2013	7	50.000
2014	8	130.000

Önkormányzati segély gyermek jogán ügyiratforgalma:

	2011	2012	2013	2014
Főszámon iktatott ügyirat:	0	0	7	2
alszámon iktatott ügyirat	0	0	7	2

Az elmúlt év folyamán jogorvoslati eljárás nem történt, külső szerv által végzett ellenőrzésre nem került sor.

Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

A 0-14 éves korosztályú gyermekek jogosultak intézményi étkezési térítési díjkedvezményre.

50 %-os, illetve 100 %-os térítési díjkedvezményben részesülhet az a napközbeni étkezést igénybe vevő gyermek, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult.

Óvodai étkezési ellátás esetén a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre feljogosított gyermek 100 %-os térítési díjkedvezményben részesül.

Általános iskola 8. évfolyamáig szintén 100 % kedvezmény illeti meg a kedvezményre jogosult gyermeket.

További, kedvezményre jogosító jogcímek: 50 % térítési díjkedvezményben részesülnek életkortól függetlenül az alábbi gyermekek:

- Tartósan beteg, vagy fogyatékos,
- 3 vagy többgyermekes család tagja,
- Sajátos nevelési igényű.

(Megjegyzés: Ha egy gyermek több jogcímen is jogosult étkezési térítési díj kedvezményre, a kedvezmény halmozása nem lehetséges, és elsőbbséget élvez a gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság érvényesítése. Pl. egy gyermek tartósan beteg, de rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben is részesül, akkor a bevett gyakorlat szerint az oktatási/nevelési intézmény a gyermekvédelmi kedvezmény jogán járó kedvezményt biztosítja.)

Hunyán a 0-14 éves korosztályt tekintve az étkezési térítési díjkedvezményben részesülők százalékos megoszlása jogcímenként:

2011. évben

Étkezést biztosító intézmény	Teljes összegű tér. díjat fizet (%)	Tartós beteg, 50 % kedv. (%)	3 vagy többgyermekes család 50 % kedv. (%)	Gyermekvédelmi kedvezményben részesül	
				50 % kedv. (%)	100 % kedv. (%)
Óvoda	54	-	-	-	46
Ált. iskola	35	-	-	-	65
Település összesen	44,5	-	-	-	55,5

2012. évben

Étkezést biztosító intézmény	Teljes összegű tér. díjat fizet (%)	Tartós beteg, 50 % kedv. (%)	3 vagy többgyermekes család 50 % kedv. (%)	Gyermekvédelmi kedvezményben részesül	
				50 % kedv. (%)	100 % kedv. (%)
Óvoda	41	-	-	-	59
Ált. iskola	41	-	-	-	59
Település összesen	41	-	-	-	59

2013. évben

Étkezést biztosító intézmény	Teljes összegű tér. díjat fizet (%)	Tartós beteg, 50 % kedvez. (%)	3 vagy többgyermekes család 50 % kedvez. (%)	Gyermekevédelmi kedvezményben részesül	
				50 % kedvez. (%)	100 % kedvez. (%)
Óvoda	65	-	-	-	35
Település összesen	65	-	-	-	35

2014. évben

Étkezést biztosító intézmény	Teljes összegű tér. díjat fizet (%)	Tartós beteg, 50 % kedvez. (%)	3 vagy többgyermekes család 50 % kedvez. (%)	Gyermekevédelmi kedvezményben részesül	
				50 % kedvez. (%)	100 % kedvez. (%)
Óvoda	73	-	-	-	27
Település összesen	73	-	-	-	27

III. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

A fenntartó által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

A gyermekjóléti szolgálat biztosításának módja, működésének tapasztalatai:

Gyomaendrőd Város Önkormányzata 1998. január 1-vel indította be a gyermekjóléti szolgáltatást az akkori Városi Családsegítő Központban. Az intézmény látta el a családsegítést, a nevelési tanácsadást és a logopédiai intézet feladatait is.

2006. szeptember 1-től az intézmény a Gyomaendrőd-Csárdaszállás-Hunya intézményi társulás fenntartásába került Térségi Humánsegítő Szolgálat néven. A gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása ebben az integrált intézményben történt 2012. december 31-ig.

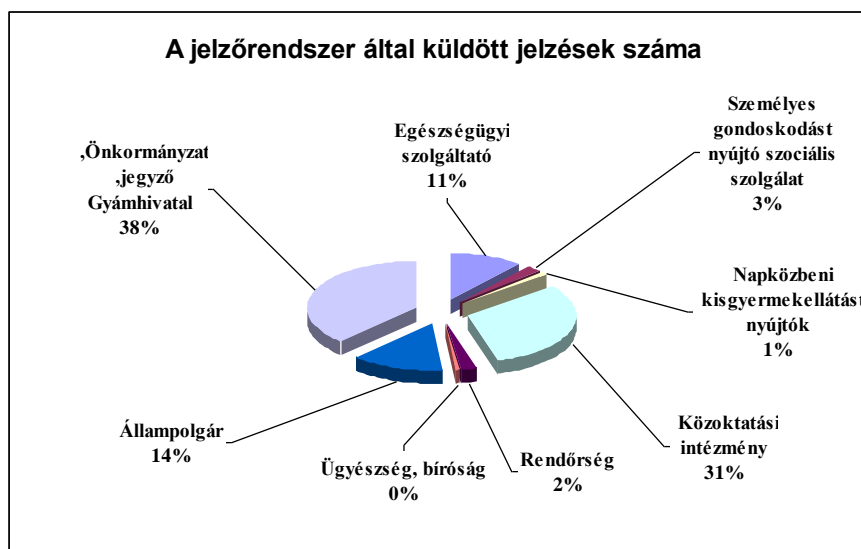
2013. január 1-től az intézmény szétvált, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat beintegrálásra került a Térségi Szociális Gondozási Központba.

A gyermekjóléti szolgálat feladatait 3 fő családgondozó végzi, akik Gyomaendrődön, Hunyán és Csárdaszálláson látják el feladatukat. A három településen összesen 97 család 208 gyermekét gondozzuk. A gondozottak száma évről évre enyhén csökkenő tendenciát mutat. Tapasztalataink szerint azonban egy-egy gyermekekkel kapcsolatban a felmerülő problémák száma több. 2014. évben nagy számban voltak jelen a családokban a szülők közötti súlyos konfliktusok.

Alapellátás keretében gondozott	Védelembe vétel keretében gondozott	Ideiglenes hatállyal elhelyezett	Átmenti nevelt
124	40	1	43

2014-ben új gondozási esetenként 32 gyermek került a gyermekjóléti szolgálat látókörébe, ezek többsége a jelzőrendszer által küldött jelzések útján.

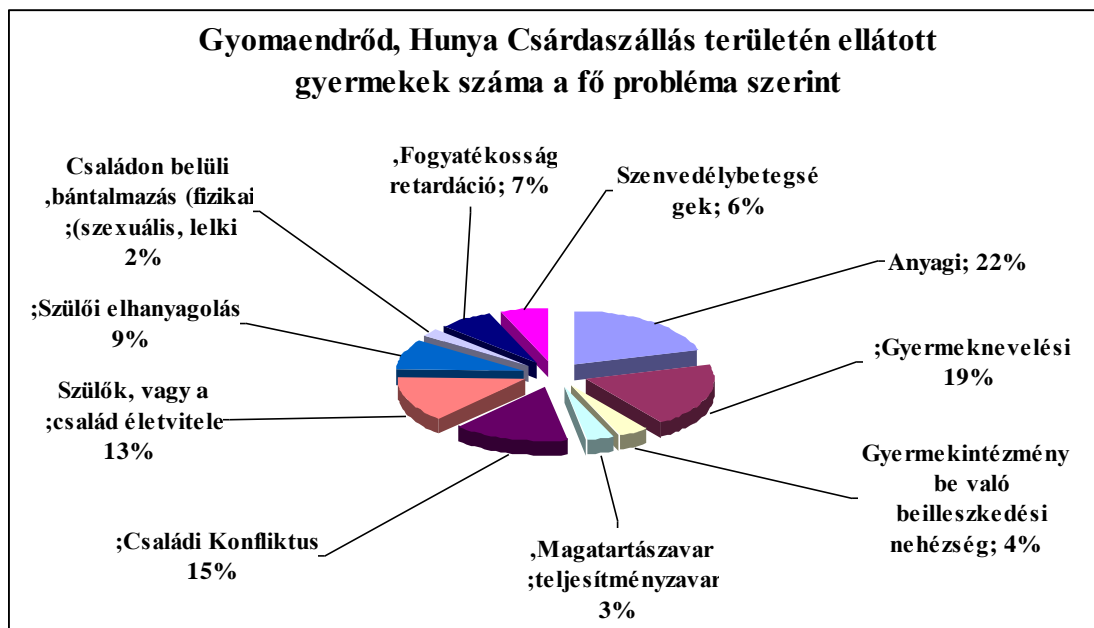
2014-ben összesen 468 jelzés érkezett intézményünkhöz. Legtöbb esetben közoktatási intézményektől, illetve önkormányzattól, jegyzőtől, gyámhivataltól érkeztek. A gyermekjóléti szolgálat és a közoktatási intézmények kapcsolata továbbra is szorosnak, és jónak mondható. 2014-ben a gyámhivatallal való kapcsolatunk is szorosabbá vált.

Az általunk gondozott kiskorúak vonatkozásában a legtöbb esetben anyagi, illetve gyermeknevelési problémák merültek fel. 2013-ban 18 esetben merültek fel anyagi problémák, míg 2014-ben összesen 43 esetben. Ebben valószínűleg az is szerepet játszik, hogy több család volt kénytelen a Nemzeti Eszközkezelő segítségét kérni, mivel megemelkedett lakáshitelét már nem tudta tovább fizetni, és ez kimerítette a családok anyagi lehetőségeit.

Az általunk ellátott gyermekek szülei továbbra is nagy számban vesznek részt közmunka programban, mely anyagi forrásaikat emelni tudja.

A már említett problémák mellett nagy számban jelentkeznek a családi konfliktusok, melyek több esetben voltak súlyosnak mondhatók, ezek egy részében szerepük van a szenvedélybetegségeknek, többek között az alkoholizmusnak, valamint egyre több esetben érkezett jelzés drogfogyasztásról is, mely leginkább a szegényebb rétegeket érinti.

2014-ben 6 bántalmazott gyermeket tartottunk nyilván, ezek mindegyike lelki bántalmazott volt.

Az elhanyagolt gyermekek körében 38 esetben merült fel fizikai elhanyagolás, 44 esetben pedig lelki elhanyagolás.

Ebben az évben 1 bűncselekményt elkövetett kiskorúról érkezett jelzés, szabálysértést 3 kiskorú követett el, mely jelentős csökkenés az elmúlt évekhez képest. Ez mindhárom esetben kisebb összegű bolti lopás volt.

Hunya:

Hunyán 2014-ben összesen 3 család 10 gyermekét gondoztuk.

Ezen túlmenően 1 családnak az átmeneti segély használásában is segítettünk.

Alapellátásban 2 gyermeket, védelembe vétel keretében 7 gyermeket, nevelésbe vétel keretében pedig 1 gyermeket gondozunk.

A gondozott családoknál felmerült probléma az alacsony jövedelem, a munkanélküliség, a szülők között lévő konfliktus és az alkoholfogyasztás. A közmunkaprogramban több szülő vesz részt, ez valamelyest enyhíti a családok anyagi problémáját. Rendszeres kapcsolatot tartunk a település az óvónőjével és a védőnővel is.

Csárdaszállás

A Gyermekjóléti Szolgálat gondozottjainak száma 2014-ben Csárdaszálláson 10 fő (4 család). Jelenleg 2 család 2 gyermekét védelembe vétel és 2 család 7 gyermekét alapellátás keretében gondozzuk. 1 fő alapellátásban ellátott gyermek gondozása nagykorúvá válása miatt szűnt meg.

2014-ben 1 új családot vettünk gondozásba. A gondozott családoknál elsősorban a szülők életvitelbeli (alkoholfogyasztás) problémái, elhanyagolt lakáskörülmények, szülő-gyermek között feszülő konfliktusok, öngyilkossági kísérlet illetve drogfogyasztás jelenik meg veszélyeztető tényezőként.

2014-ben 1 család esetében megszűnt a védelembe vétel, így a továbbiakban alapellátás keretében segítjük a családot. Védelembe vételre 2 kiskorú esetében került sor öngyilkossági kísérlet, valamint drogfogyasztás gyanúja miatt.

Nevelésbe vett gyermek nincs Csárdaszálláson.

Gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása

A gyermekek átmeneti gondozására településünk Kiss Péterné helyettes szülővel kötött együttműködési megállapodást.

2014-ben nem került gyermek a helyettes szülőhöz.

Gyermejjóléti szolgálat ellenőrzése 2014-ben, megállapítások bemutatása

2014. májusában történt a teljes intézmény átfogó ellenőrzése, ahol mindent rendben talált az ellenőrző hatóság a Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat munkájában.

További tervek

A Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálat 2013. január 1-től integrálódott a Térségi Szociális Gondozási Központba. Az átállás zökkenőmentes volt, a szolgáltatásokat igénybevevők számára nem jelentett változást.

A kibővített intézményben is folyamatosan keressük a pályázati lehetőségeket, melyek által bővíteni tudjuk az általunk nyújtott szolgáltatások körét, különös tekintettel a prevenciós szolgáltatásokra vonatkozóan.

2014-ben beadtunk egy pályázatot a Nemzeti Család-és Szociálpolitikai intézet felé, amelyben 2 napos kirándulást terveztünk helyi gyermek és fiatal számára Budapestre. A pályázat sajnos nem nyert

2015-ben újabb pályázatot szeretnénk beadni, ahol 6 alkalomból álló programsorozat keretében a kulturális értékek és hagyományok megismertetését tűztük ki célul. (A pályázat 2015.04.16-án beadásra került.)

2015-ben a Családsegítő és Gyermejjóléti Szolgálatot bízta meg Toldi Balázs polgármester úr a helyi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum megszervezésével, mely tevékenységet elkezdtük, és terveink között szerepel ehhez kapcsolódóan pályázat benyújtása is.

Folyamatosan figyelemmel kísérjük a kliensek részéről jelentkező újabb igényeket

Nagy hangsúlyt helyezünk a prevencióra, ezáltal megelőzve a veszélyeztetettség kialakulását a családokban.

Jelzés esetén a legrövidebb időn belül megvizsgáljuk a jelzés tartalmát és megteesszük a szükséges intézkedéseket.

Célunk, hogy nőjön a jól funkcionáló családok száma.

Meglátásunk szerint az intézmény betölti azt a szerepet, amit a jogszabály és a szakmai módszertani elvek irányoznak elő. A város lakosai – a gyermeket nevelő családok - bizalommal fordulnak hozzánk, hiszen széles körben ismertek a gyermekek alapvető biztonságát, jólétét segítő szolgáltatásaink.

Folyamatos kapcsolatot tartunk fenn:

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálattal, a háziorvossal, a házi gyermekorvossal,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatókkal, így különösen a családsegítő szolgálattal
- a közoktatási intézményekkel
- a rendőrséggel
- az ügyészséggel
- a bírósággal

- a pártfogó felügyelői szolgálattal
- a társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.